

(יט). אעבר משום ואלהי מסכה לא תעשו לכם, תו אי שמש באנתתיה בזמנא דסליק ביה ההוא הרהורא בישא אינון בנין דאולידו אלהי מסכה אקרו, וע"ד כתיב אל תפנו וגו', ר' אבא אמר אסיר ליה לבי"ג לאסתכלא (כ) באילי ע"ז, ובנשי דעמין ולא לאתהניא מנייהו (כא) ולא לאתרפאה בהו, דאסיר ליה לבי"ג לאסתכלא באתר דלא אצטריך זכו, ומה במה דרחים קב"ה אסור לאסתכלא ביה, במה דרחיק עאכ"ו, דתי"ח אסיר ליה לבי"ג (כב) לאסתכלא בקשת בגין דאיהו חיזו דדיוקנא עלאה, אסיר ליה לבי"ג (כג) לאסתכלא באת קיימא דיליה, בגין דהוא רמיו לצדיקא דעלמא, אסיר ליה לבי"ג (כד) לאסתכלא באצבען דכהני בשעתא דפרסי ידיהו, בגין דתמן שריא יקרא דמלכא עלאה, ומה באתר קדישא עלאה אסור לאסתכלא, באתר מסאבא רחיקא לא כ"ש, בגינן כן. אל תפנו אל האלילים, זכו, הכא אתא לאזהרא להו לישראל כקדמיתא לקביל לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, ואלהי מסכה לא תעשו לכם לקביל לא תעשה לך פסל אני ה' אלהיכם לקביל אנכי ה' אלהיך, איש אמו ואביו תיראו לקביל כבוד את אביך ואת אמך, ואת שבתתי תשמרו, זכור את יום השבת לקדשו, לא תשבעו בשמי לשקר, לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא, לא תגנובו, לא

ביאור

בלילה, תו ועוד אם שמש באשתו בזמן שעתה בו הרהור הרע או אותם בנים שיולידו מיוחג זה נקראים אלהי מסכה וע"ז כתוב אל תפנו, ר' אבא אמר אסור לאדם להסתכל באילי ע"ז ובנשי עכו"ם ולא להנות מהם ולא להתרפאות מהם שאסור לו לאדם להסתכל במקום שלא נצרך, שאם במה שאוהב הקב"ה אסור להסתכל במה שמרחק עאכ"ו, שהרי אסור לו לאדם להסתכל בקשת לפי שהוא מראה דמות העליון, אסור לו לאדם להסתכל באות הברית שלו בהמילה לפי שהוא מרמז על המדה העליונה שנקראת צדיק יסוד עולם וכן אסור לו לאדם להסתכל

קדשים

יט (ב) דבר אל כל עדת בני ישראל, מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל * מפני שרוב גופי תורה תלויין בה. קדשים תהיו, הוה פרושים מן העריות * ומן העברה, שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה: אשה זונה וחללה וגו', 2, אני ה' מקדשכם. 3, ולא יחלל זרעו, אני ה' מקדשו. 4, קדושים יהיו. 5, אשה זונה וחללה. 2.

דבראשית, ובכל אתר יח כבוד חכמים ינחלו ואוקמוה רבנן (טו) אין כבוד אלא תורה, בגין דאינון ל"ב אלהים דתורה, יקרא דיליה, ואלין חכמים דאורייתא, חכמים בחכמה ירתין האי כבוד ולא טפשי, דעליהו אתמר יט וכסילים מרים קלון, ומנלן דמאן דלא ידע באורייתא אקרי כסיל, דכתיב כ וכסיל לא יבין את זאת, ואין זאת (טז) אלא תורה דכתיב כא וזאת התורה וגו' כב.

יט, ד אל תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם: ט) ותגינן (יז) אסיר ליה לבי"ג לאסתכלא בשפירו דאנתתא בגין דלא ייתי בהרהורא בישא זכו, וכך הוה ר"ש עבדי, כד הוה אול במתא והוה חברייא אזלין אבתריה וחמא לאינתו שפיראן מאיך עיניה הוה אמר לחברייא אל תפנו, וכל מאן דיסתכל בשפירו דאינתתא ביממא (יח) אתי להרהורי בליליא, ואי סליק ההוא הרהורא בישא עלויה

מראה מקומות

יח משלי ג, לה. יט שם. כ תהלים צב, ז. כא דברים ז, מד. כב ז' קדושים סא, ע"ב.

ביאור here

כבוד חכמים ינחלו וביארו רבנן אין כבוד (ט) ותגינן ולמדנו, אסור לאדם להסתכל אלא תורה, לפי שאותם ל"ב אלהים שזכר בתורה במעשה בראשית זהו כבוד הקב"ה ואלו החכמים בתורה חכמים בחכמה יורשים הכבוד של העולם ולא הטפשים שעליהם נאמר וכסילים מרים קלון ומנין אנו יודעין שמי שאינו יודע בתורה נקרא כסיל שכתוב וכסיל לא יבין את זאת ואין זאת אלא תורה שכתוב וזאת התורה.

תורה אור

(טו) אבות ס"ו, מ"ג.

(טז) ויקר סכ"א, ו' בס' בזאת יבא אהרן.

(יז) עירובין יח, ע"ב המרצה מעית זכו' א"ר יוחנן אחרי ארי ולא אחרי אשה, — יבמת סג, ע"ב כתוב בספר בן סירא זכו' העלם ענין מאשת חן זכו'; גורים כ, ע"א תנא זכו' — כל הצופה בנשים טוף בא לידי העבירה, אבות ס"א, מ"ה, אל תרבה שיחה עם האשה, עבודה זרה כ, ע"א אמר רב אסור לאדם לאמר כמה נאה נכרית זו זכו' שלא יסתכל אדם באשה נאה אפילו סנויה, כאשת איש אפילו מכוערת זכו'.

(יח) חולין ל"ה, ע"ב ביחזקאל שלא הרהרתי ביום לבוא לידי טומאה בלילה.